

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

LĒMUMS PAR TIESVEDĪBAS IZBEIGŠANU

Rīgā

2000.gada 5.aprīlī

Satversmes tiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs R.Apsītis un tiesneses I.Čepāne un A.Ušacka, tiesas sēdē, izskatot lietu Nr.04-06(99) „Par Ministru kabineta 1999.gada 24.septembra rīkojuma Nr.453 „Par valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” izveidošanu” atbilstību likumam „Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu””,

konstatēja:

Pieteikuma iesniedzējs - divdesmit divi septītās Saeimas deputāti - lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 1999.gada 24.septembra rīkojumu Nr.453 „Par valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” izveidošanu” (turpmāk - apstrīdētais akts) par neatbilstošu likumam „Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu” un spēkā neesošu no tā izdošanas brīža.

1994.gada 24.marta likums „Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu” noteica, ka valsts meža lietojumu (īpašumu) pārvalda Valsts meža dienests un ka vienotas meža apsaimniekošanas un izmantošanas politikas galveno virzienu noteikšana, kā arī meža pārvaldes un kontroles organizācijas kārtības noteikšana ir Saeimas kompetence.

1998.gada 28.aprīlī Ministru kabinets akceptējis Latvijas meža politiku. Savukārt, vadoties no Latvijas meža politikas pamatnostādnēm izstrādātā un Ministru kabineta akceptētā Latvijas meža nozares valsts pārvaldes institucionālās uzbūves optimizācijas koncepcija (turpmāk - Koncepcija) paredz, ka ir jāizstrādā un jāpieņem Valsts meža dienesta likums un Meža likums un ka valsts mežīpašuma pārvaldes un apsaimniekošanas funkcijas nododamas jaunveidojamai valsts akciju sabiedrībai.

Saeima 1999.gada 5.augustā pieņēmusi likumu „Grozījumi likumā „Par valsts budžetu 1999.gadam””, kas paredz iemaksu 1 miljona latu apmērā valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” dibināšanas pamatkapitālā.

Pēc tam, kad Ministru kabinets bija izdevis apstrīdēto aktu, Saeima ir pieņēmusi divus jaunus meža nozari reglamentējošus likumus: 1999.gada 25.novembrī - Valsts meža dienesta likumu un 2000.gada 24.februārī - Meža likumu. Valsts meža dienesta likuma Pārejas noteikumu 3.punktā norādīts, ka šo „noteikumu 2.punktā noteiktās saistības, kuras nepārņem Valsts meža dienests, pārņem valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.” Valsts meža pārvaldes un apsaimniekošanas funkciju reālā nodošana valsts akciju sabiedrībai „Latvijas valsts meži” notikusi, pamatojoties uz Valsts meža dienesta likumu, kas stājās spēkā kopš 2000.gada 1.janvāra. Arī Meža likuma 4.panta otrajā daļā ir noteikts, ka „valsts mežā šajā likumā noteiktās meža īpašnieka funkcijas meža apsaimniekošanā un aizsardzībā veic valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži”, kas nodibināta valsts meža īpašuma pārvaldīšanai un apsaimniekošanai”. Ar Meža likuma spēkā stāšanos, proti, ar 2000.gada 17.martu, spēku ir zaudējis 1994.gada 24.marta likums „Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu”.

Kā redzams no Saeimas deputātu balsošanas izdrukas, septiņpadsmit no divdesmit diviem pieteikumu par lietas ierosināšanu parakstījušiem Saeimas deputātiem, balsojot „par” Meža likuma pieņemšanu, ir akceptējuši gan jauno

meža pārvaldes un apsaimniekošanas sistēmu vispār, gan arī valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” izveidošanu un darbību.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 85.pantu un Satversmes tiesas likuma 1.pantu Satversmes tiesas uzdevums ir novērtēt tiesību normu (aktu) atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Turklāt šāda atbilstības novērtēšana ir mērķtiecīgs process, kura rezultātā par neatbilstošām atzītās tiesību normas (akti) saskaņā ar likuma 32.pantu zaudē spēku. Tādējādi, kopsakarā tulkojot Latvijas Republikas Satversmes 1. un 85.pantu, kā arī Satversmes tiesas likuma 1. un 32.pantu, redzams, ka Satversmes tiesas likuma mērķis un Satversmes tiesas uzdevums ir veicināt tiesību sistēmas sakārtošanu, kā arī veikt kontroli pār to, lai konstitucionālās institūcijas ar to izdotajiem aktiem neizjauktu valsts varas savstarpējās kontroles un līdzsvara attiecības.

Satversmes tiesa uzskata, ka līdz ar Valsts meža dienesta likuma un Meža likuma pieņemšanu Saeima ir pilnībā akceptējusi Ministru kabineta izstrādāto un līdz minēto likumu pieņemšanai realizēto Latvijas meža politiku un koncepciju, tātad arī to, ka valsts meža apsaimniekošanu un pārvaldi veic valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži”.

Vienlaikus Satversmes tiesa atzīst, ka no likumības viedokļa Ministru kabinets šo politiku īstenojis ačgārnā secībā: vispirms tas izdevis apstrīdēto aktu, kam bija jābalstās uz jauniem likumiem, taču tas nevarēja notikt, jo pašu likumu vēl nebija. Tātad Ministru kabinetam vispirms vajadzēja sekmēt iepriekš minēto divu jauno likumu pieņemšanu Saeimā, sagaidīt to spēkā stāšanos un tikai pēc tam izdot apstrīdēto aktu, kam jau pēc savas juridiskās dabas jābūt likumpamatotam aktam.

Tomēr, pieņemot jaunus likumus un atzīstot par spēku zaudējušu likumu „Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu”, no tiesiskas valsts principa izrietošā prasība pēc tiesību normu (aktu) hierarhijas pakāpeniski tika izpildīta.

Gala rezultātā varas līdzsvars un kompetences sadalījums starp Saeimu un Ministru kabinetu nav pārkāpts.

Vēl jo vairāk, pieņemot Meža likumu, arī pieteikuma iesniedzējs pats ir sekmējis jaunās meža pārvaldes un apsaimniekošanas sistēmas iedibināšanu.

Tādējādi, šajā lietā pastāvot tiesiskai sakārtotībai, Satversmes tiesa, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 1. un 85.pantu, Satversmes tiesas likuma 1. un 32.pantu, kā arī ņemot vērā saprātīguma apsvērumus,

n o l ē m a :

Izbeigt tiesvedību lietā Nr.04-06(99) „Par Ministru kabineta 1999.gada 24.septembra rīkojuma Nr.453 „Par valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” izveidošanu” atbilstību likumam „Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu””.

Šis lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

R.Apsītis

Tiesnese

I.Čepāne

Tiesnese

A.Ušacka